

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Michał Laskowski

w sprawie **M. N.**

skazanego z art. 158 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 17 lutego 2021 r.,

kasacji obrońcy skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 14 listopada 2019 r., sygn. akt IX Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w K.

z dnia 9 listopada 2018 r., sygn. akt II K (...)

na podstawie art. 535 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1) oddalić kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną;

2) obciążyć skazanego M.N. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w K., wyrokiem z dnia 9 listopada 2018 r., II K (...) uznał M. N. i drugiego oskarżonego za winnych tego, że w dniu 4 lutego 2017 roku w K., działając wspólnie i w porozumieniu wzięli udział w pobiciu M. P. i P. B., bijąc ich rękami i kopiąc po głowie i ciele, czym narazili ich na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia i ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, w wyniku czego M. P. doznał uszkodzeń ciała w postaci zaczerwienienia skóry na klatce piersiowej, dolegliwości bólowych brzucha, stłuczenia trzustki i rozerwania lewego płata

wątroby z krwawieniem do jamy otrzewnowej skutkujących długotrwałą chorobę realnie zagrażającą życiu, zaś P. B. doznał uszkodzeń ciała w postaci sińca z otarciem naskórka na nosie, sińców i brzęku twarzy, uszkodzenia śluzówki policzka prawego, sińca na lewej małżowinie usznej, sińców z obrzękiem na głowie i klatce piersiowej, sińców na klatce piersiowej, brzuchu, lewym biodrze i grzbiecie oraz otarcia naskórka na szyi, skutkujących naruszenie czynności narządów ciała na czas nie dłuższy niż 7 dni, tj. przestępstwa z art. 158 § 2 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierzył im kary po roku pozbawienia wolności. Wykonanie orzeczonych wobec oskarżonych kar Sąd Rejonowy warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat, oddając oskarżonych pod dozór kuratora w okresie próby, a także zobowiązując oskarżonych do przeproszenia pokrzywdzonych w terminie miesiąca od dary uprawomocnienia się wyroku. Sąd pierwszej instancji orzekł wobec oskarżonych, na podstawie art. 71 § 1 k.k., kary grzywny.

Apelację od tego orzeczenia wnieśli oskarżyciel publiczny, pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych, obrońca oskarżonych i oraz oskarżony M.N. W apelacjach oskarżycieli podniesiono zarzuty rażącej niewspółmierności kary, natomiast obrońca zarzucił wyrokowi naruszenie przepisów postępowania (art. 2 § 2, art. 4, art. 7, art. 366 § 1 i art. 410 k.p.k.) oraz błąd w ustaleniach faktycznych. Oskarżony z kolei, wskazując, że zapadły wyrok jest niesprawiedliwy, szczegółowo przedstawił przebieg zdarzenia, wskazując, dlaczego jego wyjaśnienia powinny zostać ocenione jako wiarygodne.

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 14 listopada 2019 r., IX Ka (...), po rozpoznaniu wniesionych środków odwoławczych, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił rozstrzygnięcia związane z zastosowaniem środka probacyjnego oraz podwyższył orzeczone wobec oskarżonych kary do roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd orzekał także o opłatach i kosztach postępowania za postępowanie odwoławcze.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego M. N., zarzucając orzeczeniu naruszenie:

1. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nierozpoznanie przez Sąd Okręgowy apelacji wniesionej przez M. N. wraz z zarzutami podniesionymi w tym środku odwoławczym, które to uchybienie znajduje wyraz w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego, nieodnoszącym się do podniesionych przez oskarżonego zarzutów, co świadczy o braku przeprowadzenia kontroli odwoławczej w tym zakresie i braku jakiejkolwiek analizy apelacji M. N., a tym samym o nierozpoznaniu sprawy w granicach wywiedzionego środka odwoławczego;
2. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez odbiegające od wymogów rzetelnej kontroli odwoławczej rozpoznanie przez Sąd Okręgowy zarzutu mającej wpływ na treść orzeczenia obrazy przepisów postępowania oraz zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, podniesionych w pkt. 1 i 2 apelacji obrońcy M. N., które to uchybienie znajduje wyraz w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego, nieodnoszącym się w sposób szczegółowy do istoty przedmiotowych zarzutów, poprzestającym na przyjęciu prawidłowości oceny i ustaleń Sądu Rejonowego i powieleniu jego argumentacji, niewskazującym, dlaczego okoliczności podniesione przez obrońcę na uzasadnienie zarzutu z pkt 1 i 2 jego apelacji Sąd Okręgowy uznał za niezasadne, podczas gdy powołane przepisy nakładają na Sąd Odwoławczy obowiązek szczegółowego wskazania przyczyn, z powodu których nie uwzględnił zarzutów apelacji i rzeczowego wyjaśnienia zajętego stanowiska;
3. rażącą niewspółmierność kary poprzez wymierzenie skazanemu przez Sąd Odwoławczy kary w wymiarze roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, w sytuacji gdy pokrzywdzeni, a także ich biorący udział w zdarzeniu znajomi, zachowywali się w chwili zdarzenia niewłaściwie względem skazanego, używali wulgaryzmów oraz byli napastliwi w stosunku do A. P., kelnerki lokalu ochranianego przez M. N. (co znalazło wyraz w uzasadnieniu wyroku Sądu II instancji), a także stwarzali zagrożenie dla innych gości tegoż klubu, zaś skazany w chwili popełnienia przypisanego mu czynu był osobą młodą oraz niekaraną, zdarzenie z dnia 4 lutego 2017 roku miało charakter jednorazowy i incydentalny, praca ochroniarza była jego pracą dorywczą, a skazany prowadzi obecnie ustabilizowany tryb życia, nie wchodzi w konflikty z prawem i pracuje w charakterze kierownika działu produkcji,

co pozwala na przyjęcie, że jakakolwiek kara pozbawienia wolności orzeczona w stosunku do M. N. bez warunkowego zawieszenia jej wykonania byłaby karą rażąco niewspółmiernie wysoką, zaś wzięcie przez Sąd Odwoławczy pod uwagę ww. okoliczności, jak również zarzutów poczynionych w apelacji oskarżonego oraz jego obrońcy, prowadzić winno do ustalenia, iż karą nieprzekraczającą stopnia zawinienia M. N., a jednocześnie uwzględniającą cele zapobiegawcze i wychowawcze, będzie kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, tj. kara orzeczona w przedmiotowym postępowaniu przez Sąd I instancji, bądź też kara łagodniejszego rodzaju.

Podnosząc powyższy zarzut, obrońca skazanego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Prokurator Rejonowy w K., pismem z dnia 2 czerwca 2020 r., wniosła o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez obrońcę kasacja jest oczywiście bezzasadna, co upoważniało do rozpoznania jej w trybie art. 535 § 3 k.pk.

Oczywiście bezzasadny jest zarzut z pkt. 1 kasacji. Sąd odwoławczy nie tylko rozstrzygnął o zaskarżonym apelacjami, w tym osobistą M. N., wyroku Sądu Rejonowego (co wynika z *rubrum* wyroku), ale także zidentyfikował charakter zarzutów podnoszonych przez tego oskarżonego w osobiście sporządzonym środku odwoławczym (s. 8), a następnie do nich się odniósł (s. 9-13). Fakt, że istota tych zarzutów była zbieżna z zarzutami obrońcy oskarżonych, uprawniał Sąd odwoławczy do łącznego odniesienia się do nich.

Sąd Okręgowy nie naruszył także przepisów w związku ze sposobem rozpoznania apelacji obrońcy M. N., co powoduje, że zarzut 2 kasacji jest oczywiście bezzasadny. Uzasadnienie Sądu Okręgowego w tej mierze nie sprowadza się wyłącznie do treści, jaką obrońca zechciał przytoczyć na s. 8 kasacji, która stanowi podsumowanie szerszych rozważań przeprowadzonych przez ten

Sąd (por. s. 10-13 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Sposób sformułowania obu zarzutów apelacyjnych wskazywał na to, że skarżący kwestionuje w ich ramach jedno i to samo uchybienie. Poza tym, obrońca w uzasadnieniu środka odwoławczego, poza opisaniem zaskarżonego apelacją wyroku oraz zrelacjonowaniem treści wyjaśnień oskarżonych, jak i dowodów im przeciwnych (s. 3-6), skupił się wyłącznie na dowodzie z nagrań z monitoringu, wskazując, że są to jedynie nagrania częściowe. Trudno w jakimkolwiek zakresie doszukiwać się uzasadnienia naruszenia powoływanych w petitum apelacji przepisów Kodeksu postępowania karnego. Głównym zaś zarzutem było to, że Sąd pierwszej instancji dał wiarę dowodom obciążającym, za niewiarygodne uznał zaś dowody odciążające (w tym przede wszystkim wyjaśnienia oskarżonych).

Ostatni z podniesionych zarzutów, dotyczący rażącej niewspółmierności kary, jest na granicy dopuszczalności. Jeżeli rozumieć go wprost, jako kwestionowanie surowości wymiaru kary ostatecznie ukształtowanego przez zaskarżony kasacją wyrok, to kasację w tej części należałoby pozostawić bez rozpoznania, jako niedopuszczalną z mocy prawa. Art. 526 § 1 *in fine* k.p.k. nie upoważnia, wbrew sugestiom kasacji, do podnoszenia tego rodzaju zarzutu w kasacji, nawet jeżeli formułuje się go obok innych zarzutów rażącego naruszenia prawa. Sąd Najwyższy w jednolitym i od ponad 20 lat utrwalonym orzecznictwie wielokrotnie wskazywał, że norma wyrażona w końcowej części powołanego przepisu pozwala na wnoszenie kasacji w części dotyczącej orzeczenia o karze, ale z powołaniem się na rażące naruszenie prawa materialnego lub procesowego. Nie zezwala natomiast na kwestionowanie współmierności (zbytniej łagodności lub surowości) orzeczonej przez sąd powszechny kary albo inny środków. W chwili obecnej jedynie Prokurator Generalny, i to tylko w sprawach o zbrodnie, może wnieść kasację opartą o zarzut rażącej niewspółmierności kary (art. 526 § 1a k.p.k.).

Jeżeli jednak zarzut ten odczytywać łącznie ze stwierdzeniem na s. 10 kasacji (*„W przedmiotowej sprawie podniesione powyżej mające istotny wpływ na treść wyroku zarzuty rażącego naruszenie prawa procesowego mogły spowodować wymierzenie przez Sąd Odwoławczy rażąco niewspółmiernie surowej kary”*) i przy założeniu, że obrońcy skazanemu, jako podmiotowi fachowemu, który z istoty art.

526 § 2 k.p.k. miał gwarantować wysoki poziom merytoryczny wniesionego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, znany jest stan prawny i orzecznictwo sądowe w zakresie niedopuszczalności podnoszenia w kasacji zarzutu niewspółmierności kary, to należy uznać, że w tej części kasacja jedynie wskazuje na możliwy wpływ uchybień podniesionych w zarzutach z pkt. 1 i 2 na treść zaskarżonego wyroku, a nie formułuje odrębnego zarzutu (zarzut taki, oprócz skutkowania niedopuszczalnością kasacji w tym zakresie, byłby nadto – w świetle przytoczonego stanowiska z uzasadnienia kasacji – wadliwy metodologicznie, albowiem w formie zarzutu ujmowano by uchybienie o charakterze wtórnym, gdyż mające, zdaniem obrony, wynikać z innego uchybienia). W tej części kasacja nie wymaga więc szerszych rozważań, poza może jedynie sygnalizacją, że ani obrońca w sporządzonej przez niego apelacji, ani sam skazany w sporządzonym osobiście środku odwoławczym nie kwestionowali współmierności kary, a podnoszone zarzuty, okoliczności i wnioski odwoławcze zmierzały w głównej mierze do uniewinnienia. Nie wiadomo więc, jak zarzucane, choć niezasadnie, nierozpoznanie czy wadliwe rozpoznanie zarzutów odwoławczych miałyby wpłynąć na wymiar kary.